

**Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS**

Rīgā 2023.gada 21.aprīlī

[1] Senātā saņemta pieteicēju/pers. C/ un/pers. D/ kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2022.gada 14.decembra spriedumu, ar kuru noraidīts pieteicēju pieteikums par Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2020.gada 6.marta lēmuma Nr. 1-5n/242 atzīšanu par prettiesisku.

Atbilstoši apgabaltiesas spriedumā norādītajam ar pārsūdzēto Uzņēmumu reģistra lēmumu atlikta izmaiņu AS „Olainfarm” padomē un valdē reģistrācija un noteikts termiņš konstatēto trūkumu novēršanai. Apgabaltiesa pievienojās pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai un atzina, ka pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdī pastāvēja likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” 14.panta pirmās daļas 5. un 6.punktā norādītie šķēršļi pieteikto ierakstu izdarīšanai, līdz ar to Uzņēmumu reģistrs tiesiski un pamatoti atlika ierakstu reģistrēšanu komercreģistrā līdz konstatēto trūkumu novēršanai.

[2] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 325.pantu apelācijas instances tiesas spriedumu administratīvā procesa dalībnieks var pārsūdzēt kasācijas kārtībā, ja tiesa pārkāpusi materiālo vai procesuālo tiesību normas vai, izskatot lietu, pārsniegusi savas kompetences robežas un šis pārkāpums novedis vai varēja novest pie lietas nepareizas izspiešanas. Atbilstoši 328.panta pirmās daļas 6.punktam kasācijas sūdzībā norāda, kādu materiālo vai procesuālo tiesību normu tiesa pārkāpusi un pamatojumu, kā izpaužas šis pārkāpums. Savukārt 338.¹panta pirmā daļa noteic, ka tiesnešu kolēģija atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība neatbilst šā likuma 328.pantā minētajām prasībām.

Senatoru kolēģija turpmāk norādīto apsvērumu dēļ kasācijas sūdzību atzīst par neatbilstošu Administratīvā procesa likuma 328.panta pirmās daļas 6.punktam, tāpēc kasācijas tiesvedības ierosināšana ir atsakāma.

[3] Kasācijas sūdzībā norādīts, ka apgabaltiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 327.panta pirmās daļas 1.punktu un 350.panta pirmo daļu, jo spriedumā nav vērtējusi visus Senāta 2022.gada 14.jūnija lēmumā norādītos apstākļus.

Vispirms senatoru kolēģija norāda, ka minētajā Senāta lēmumā ir vērtēts jautājums par pieteicēju subjektīvajām tiesībām pārsūdzēt konkrēto Uzņēmumu reģistra lēmumu. Šā jautājuma izvērtēšanai Senāts ņēma vērā pieteicēju norādītos apsvērumus par to, vai un kā Uzņēmumu reģistra lēmums ietekmē viņu tiesisko stāvokli, taču jautājums par to, vai reģistra lēmums ir tiesisks, minētajā Senāta lēmumā netika un nevarēja tikt vērtēts. Iestādes izdotā administratīvā akta tiesiskums un pamatotība ir pārbaudāma, izskatot konkrēto lietu pēc būtības, nevis risinot procesuāla rakstura jautājumu.

Apgabaltiesa, izskatot lietu pēc būtības un arī pievienojoties pirmās instances sprieduma argumentācijai, ir pārbaudījusi pārsūdzētā Uzņēmumu reģistra lēmuma tiesiskumu, tostarp lēmuma pieņemšanas laikā pastāvējušo apstākļu gaisnā. Apgabaltiesa ir pārbaudījusi arī tos apstākļus, uz kuriem norādīts minētajā Senāta lēmumā. Senatoru kolēģija piekrīt kasācijas sūdzībā norādītajam, ka tiesa ir ņēmusi vērā arī tiesvedības laikā spēkā stājušos tiesas nolēmumu civilīetā par ārkārtas akcionāru sapulcē pieņemto lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem. Tomēr kasācijas sūdzībā pretēji Administratīvā procesa likuma 328.panta pirmās daļas 6.punktam nav izskaidrots, kā tas noveda vai varēja novest pie lietas nepareizas izspiešanas un kā tas varēja ietekmēt tiesas secinājumu, ka pārsūdzētā Uzņēmumu reģistra lēmuma pieņemšanas laikā pastāvēja šķēršļi pieteikto ierakstu reģistrēšanai komercreģistrā. Tāpat kasācijas sūdzībā nav izskaidrots, kāpēc apgabaltiesa nebija tiesīga pievienoties pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai apstākļos, kad pirmās instances tiesa spriedumā ir vērtējusi pārsūdzētā Uzņēmumu reģistra tiesiskumu un pamatotību.

[4] Pieteicēji norāda, ka tiesa nav izvērtējusi Uzņēmumu reģistra kompetenci, saistītu ar AS „Olainfarm” valdes un padomes sastāva izmaiņu reģistrēšanu komercreģistrā.

Senatoru kolēģija konstatē, ka pieteicēji šajā sakarā kasācijas sūdzībā norādītos apsvērumus bija pauduši gan pieteikumā, gan apelācijas sūdzībā. Kā jau minēts, apgabaltiesa ir pievienojusies pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai, kur izvērtēti ir vērtēti attiecīgie pieteicēju apsvērumi un norādīts, kāpēc tie nav pamatoti. Tiesas spriedumā arī konstatēts, ka Uzņēmumu reģistrs ir pārbaudījis dokumentos norādīto ziņu atbilstību normatīvajiem aktiem atbilstoši likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” 14.panta pirmās daļas 5.punktam, un izskaidrots, ka šī pārbaude nav uzskatāma par faktisko apstākļu pārbaudi minētā likuma 14.panta otrās daļas 1.punkta izpratnē. Pieteicēji uzskata, ka tiesa nepareizi piemērojusi likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” 14.panta otro daļu, taču pretēji Administratīvā procesa likuma 328.panta pirmās daļas 6.punktam neizskaidro, kāpēc tiesas secinājumi ir nepareizi, vien uzsver savu apsvērumu pareizību. Būtībā kasācijas sūdzības argumenti liecina, ka pieteicēji nepiekrīt tiesas spriedumā atspoguļotajam lietas apstākļu un pierādījumu vērtējumam, taču atbilstoši Administratīvā procesa likuma 325.pantam lietas apstākļu un pierādījumu vērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē. Tāpēc uz pierādījumu pārvērtēšanu vērstie argumenti un nepieņemšana tiesas secinājumiem nav pamats kasācijas tiesvedības ierosināšanai. Turklāt apstāklis, ka pieteicēji uz pieteikumā un apelācijas sūdzībā norādītajiem argumentiem nav saņēmuši sev vēlamās atbildes, nenozīmē, ka argumenti netika izvērtēti.

[5] Pieteicēji uzskata, ka apgabaltiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 107.pantu, jo nav vērtējusi lietas faktiskos apstākļus, kas ir nepieciešami Komerclikuma 284.panta pirmās daļas piemērošanai un kas attiecas uz lēmuma par nepieciešamo balsu skaitu pieņemšanu.

Senatoru kolēģija, pārbaudot minēto apgalvojumu, konstatē, ka lietas faktiskos apstākļus detalizēti ir izvērtējusi pirmās instances tiesa, atbildot uz visiem pieteicēju argumentiem. Apgabaltiesa, pievienojoties pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai, konstatējusi un norādījusi, ka pieteicēji apelācijas sūdzībā pēc būtības atkārtējuši pieteikumā ietvertos argumentus un jaunus argumentus nav norādījuši. Papildus apgabaltiesa norādījusi, ka, tā kā pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdī Zemgales rajona tiesas 2020.gada 7.februāra lēmums jau bija pieņemts un Uzņēmumu reģistram zināms, reģistrs tiesiski un pamatoti to ņēma vērā, izdodot pārsūdzēto lēmumu.

Jebkādi pretargumenti tiesas secinājumiem kasācijas sūdzībā nav norādīti. Pieteicēji vienīgi analizē faktiskos apstākļus un norāda savu redzējumu par to, kā šie apstākļi ir novērtējami un kādi secinājumi ir izdarāmi, kā arī pauž dažādus ar pārsūdzētā tiesas sprieduma motīvu daļu nesaistītus apsvērumus par starplēmumu un iestādes rīcības izvērtēšanu, taču neizskaidro, kāpēc Uzņēmumu reģistram bija jāņem vērā katra konkrētā reģistra lēmuma pieņemšanas laikā pastāvējušie apstākļi, savukārt tiesai bija jāpārbauda reģistra pieņemto lēmumu tiesiskums, neņemot vērā vēlākas tiesisko apstākļu izmaiņas. Būtībā, norādot, ka apgabaltiesa pati nav izvērtējusi lietas apstākļus, bet tikai pievienojusies pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai, pieteicēji pauduši vispārīgu nepiekrīšanu tiesas secinājumiem. Tomēr nepiekrīšana tiesas secinājumiem, kā arī neapmierinātība ar lietas iznākumu nerada pamatu apšaubīt lietas apstākļu un pierādījumu objektīvu novērtēšanu, jo objektivitāte pierādījumu pārbaudē un novērtēšanā nozīmē nevis pierādījumu novērtēšanu par labu kādam no lietas dalībniekiem, bet gan to, ka tiesas secinājumi nav patvaļīgi un aizspriedumaini, un tiesas secinājumi tādi nav.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.¹panta pirmo daļu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar /pers. C/ un /pers. D/ kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2022.gada 14.decembra spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore D. Makarova

Senatore Dz. Amerika

Senatore V. Krūmiņa